

UGO RONDINONE *PRIMORDIAL*

17.5 – 28.9 2025

PILANE HERITAGE MUSEUM
TJÖRN / SWEDEN

**UGO RONDINONE
PRIMORDIAL**

17.5–28.9 2025

PILANE HERITAGE MUSEUM

primordial
connects us with our sources
in the natural world;
its beauties and terrors
and mysteries and consolations

yo vondiner

PHOTO: MARU TEPPEI

PILANE GRÄVFÄLT / PILANE BURIAL FIELD

I GRAVITATIONSKRAFTEN MELLAN DET FÖRFLUTNA OCH FRAMTIDEN

Jag inser nu att det förflutna inte löses upp som en hägring.

Jag inser att framtiden, om än osynlig, äger tyngd.

Vi befinner oss i gravitationskraften mellan det förflutna och framtiden.
Det krävs stor energi – ljushastighetsstyrka – för att bryta den gravitationskraften.

Jeanette Winterson, Tyngd. Myten om Atlas och Herakles (2005)

Natur och konst lever i symbios i Pilane. Sommaren 2025 visas här en separatutställning av den schweiziske konstnären Ugo Rondinone, som har sin bas i New York. Utställningen *primordial* (som betyder ursprunglig) består av fem stora stensulpturer. Figurerna har fått sina titlar efter en känsla (något som inte nödvändigtvis förknippas med sten som material): *the dedicated*, *the eloquent*, *the youthful*, *the angelic* och *the modern* (alla från 2024). I presentationen ingår också bronsskulpturen *the sun* (2022).

Som resenärer från forntiden reser sig de nästan fem meter höga kolosserna längs vandringsstigen i Pilanes skulpturpark. Jättarna, till synes lika varandra, har distinkta personligheter, som också antyds genom deras talande namn. De skulle också kunna vara syskon till Atlas, den legendariske titanen som enligt legenden bär världen på sina axlar.

Utan att övertolka är konstnärens familjebakgrund en spännande detalj som möjligen kastar ett särskilt ljus på hans skapande. Ugo Rondinone föddes 1964 i Brunnen, Schweiz. Han fick sin konstnärliga utbildning i Wien och sedan 1997 är han baserad i New York. Det är en resa genom olika platser, kulturer och erfarenheter.

Går man längre tillbaka i tiden har Rondinones familj sina rötter i södra Italien. Både hans mor och far föddes och växte upp i den vackra lilla staden Matera i Basilicata, närmare bestämt i Sassi di Matera, som i dag finns med på Unescos världsarvslista.

Sassi di Matera är känd för sina unika grottbostäder som huggits ut direkt i bergen för cirka 9 000 (!) år sedan. Grottorna har bevarats intakta och använts som bostäder sedan stenåldern och ända fram till 1950-talet. Med sin fascinerande arkitektur, som är en förening av naturens krafter och människans handlag, är Sassi en av de äldsta bebodda platserna i världen. Nio miljoner komprimeras till en karg, bestående skönhet här. Tanken svindlar inför alla generationer som levt sina liv på detta ställe där tiden har stannat.

Med denna släkthistoria som bakgrund förefaller det inte så konstigt att Rondinones konst ständigt återkommer till samma existentiella frågor: Vilka är vi? Var kommer vi ifrån? Vart är vi på väg?

Ugo Rondinone arbetar i sten på det mest arketypiska sättet. Han avstår från den klassiska figurmodelleringen och lutar på den arkaiska formens tydlighet i stället. Stenarna staplas på varandra. Huvuden, torson, de oproportionerligt långa benen ... Armarna saknas men det känns inte som en stympling. Hans kolosser i sten är stiliserade i så hög grad att de varken har en fram- eller baksida och förändrar sitt uttryck beroende på från vilket håll vi närmar oss dem.

Det ligger en stor konstnärlig kvalitet och formstilistisk säkerhet i denna skenbara, nästan asketiska enkelhet. Vid första anblicken är Rondinones formspråk grovhugget och osentimentalt. Allteftersom upptäcker man dock en häpnadsväckande känslighet och skönhet i det motsträviga materialet och i de former som Rondinone mejslar fram. Vissa partier absorberar ljuset, medan andra avvisar det. Ådringarna och naturliga färgskiftningar i stenblocken blir kolossernas hud.

I de mäktiga gestalterna förenas det robusta med det enkla och det grova med det fragila. Bland grönskan och bergknallarna och i närheten av det uråldriga gravfältet i Pilane är deras närvaro så självklar att det mer känns som en hemkomst än ett besök.

THE DEDICATED

En grupp liknande jättar skapade Rondinone för Rockefeller Center i New York 2013. Nio stenfigurer, *human nature*, påminde om gigantiska vakter längs 49th och 50th Street. Deras orörliga ben var som portar för de passerande. Även här anspelade skulpturerna på människans avlägsna ursprung. I New Yorks urbana miljö var de dock utstickare och tillfälliga gäster. De var ett rätt inslag i ett artificiellt landskap där den moderna arkitekturen dominerar. Kolosserna i Pilane, som skapades speciellt för denna utställning, är i stället perfekt integrerade med det karga landskapet. De är hjälpsamma vägvisare som välkomnar andra till det natursköna området, där land och hav, höga klippor och fuktiga dalgångar, frisk grönska och bohusgranitens unika färgskala i glimrande ljusgrå och ljusröda toner möts.

Rondinones verk är självständiga och ändå relaterar de till varandra som om de var sammanlänkade på ett magiskt sätt. Mot slutet av 1980-talet och i samband med en stor sorg fann Rondinone ett andrum i den bokstavligt talat helande naturen, som också blev en plats för tröst och en stor inspirationskälla. Det heliga och det profana, det mystiska och det sekulära flöt samman här.

Hans *seven magic mountains* (2015) skulle kunna beskrivas som ytterligare ett led i jättarnas släktträd. I motsats till *human nature*

var de ett artificiellt inslag i en naturlig miljö – söder om Las Vegas, i Nevadas ökenlandskap. Stenblocken höggs ut, kärnades ur och staplades på varandra som det var ett röse. Formerna var mer följsamma, då kalksten är mjukare än blåsten som var material för *human nature*. Stenarna målades i fluorescerande färger. Kontrasten mellan det naturliga materialet och den bjärta färgskalan var slående, nästan brutal. Regnbågens toner kompletterades med silver, svart och vitt. Skulpturerna glödde i solen. Ljusets växlingar förändrade verken. Det gjorde också väderförhållandena och öknen. Erosionen, blekningen, smutsen och själva tiden blev delar av verken.

Även munkskulpturerna, med sina små huvuden och massiva kroppar, är besläktade med jättarna. Som *primordial*-figurerna i Pilane antyder de mer än de avslöjar. Men det handlar om samma typ av arkaisk skönhet som hos kolosserna. Utan tydliga ansiktsdrag och betecknande detaljer gör att olika tolkningar kan skrivas in i deras solida kroppar.

Ugo Rondinones konst handlar ofta om motsatsernas kraft som profant och sakralt, urbant och lantligt, naturligt och artificiellt. Under sommaren 2016 presenterade han till exempel utställningen *golden days and silver nights** i två delar och på två historiska platser i Rom. Den ena av dem var ruinerna av Trajanus

THE YOUTHFUL

saluhallar (en kejserlig marknad som uppfördes mellan år 100 och 110 i centrala Rom och världens äldsta köpcentrum). Här placerade Rondinone monumentala aluminiumavgjutningar av seglivade olivträd som är lika gamla som byggnadskomplexet. Skulpturerna arrangerades i en halvcirkel längs marknadsnischen. De vita, närmast silvriga träden med sina organiskt knotiga former, som tiden och vädret hade skulpterat fram, avtecknade sig mot den varma tegelfärgen i bakgrunden. Rondinone förde därmed samman den livskraftiga naturen med antikens arkitektur och människans kulturhistoria.

Över en av de högsta klipporna i Pilane och med utsikt över havet och fyren Pater Noster ”svävar” nu bronsskulpturen *the sun* (2022) – ett av Rondinones solverk som riktar tankar inte bara mot människan och naturen utan också mot en sorts kosmisk ordning. På avstånd ser vi bara en stor rund form, som beroende på ljusförhållanden antingen glöder eller bara avtecknar sig mot himlen med sin karaktäristiska kontur. I motsats till jättarnas gedigna tyngd är *the sun* luftig och nästan eterisk i sitt uttryck. På nära håll, när den stora skalan (fem meter i diameter) blir uppenbar, upptäcker man också att cirkeln består av gyllene grenar som har länkats samman.

Solens och cirkeln komplexa symbolik smälter samman i Rondinones verk. Ljuset behövs för att hålla världen i gång. Livet på jorden är beroende av det. För mycket solkraft är dock lika farligt som frånvaron av den. Solen både ger och tar. Den mytologiske Ikaros, som försökte flyga alltför nära den och störtade ner i döden, har lärt oss en hel del om det. Kunskapen om himlakroppar, månfasar och solförmörkelser kunde också ge enorm makt i förhistoriska samhällen.

Som en hyllning till livet är Ugo Rondinones verk en påminnelse om det eviga kretsloppet i en omätbar tid. Tiden går, men klockorna har stannat. Vi kan bara se en liten bit av universum. Men vad är summan av våra berättelser? Är vi samma som våra systrar och bröder i alltets begynnelse? Om hundra miljoner år kommer vår sol att slockna. Var finns vi då? Naturens sublima krafter och frågor om vårt ursprung, framtid och plats i universum återkommer hos Rondinone som Ariadnes tråd. Utan att de nämns kan de gamla myterna spåras i denna konst som genomsyras av existentiellt djup och poetisk skönhet.

Joanna Persman, Konsthistoriker

* “September came in with golden days and silver nights.” J.R.R. Tolkien, from *The Return of the King*

THE SUN

IN THE GRAVITATIONAL PULL OF PAST AND FUTURE

I realise now that the past does not dissolve like a mirage.

I realise that the future, though invisible, has weight.

We are in the gravitational pull of past and future.

It takes huge energy - speed of light power - to break that gravitational pull.

Jeanette Winterson, Weight. The Myth of Atlas and Heracles (2005)

Nature and art exist symbiotically at Pilane. In summer 2025, we will host a solo exhibition of the Swiss artist Ugo Rondinone, who lives and works in New York. The exhibition *primordial* (which means original) consists of five large stone sculptures with individual titles after a feeling (something that one's doesn't necessarily associate with the material stone): *the dedicated*, *the eloquent*, *the youthful*, *the angelic*, and *the modern*, all made in 2024. The presentation also includes the bronze sculpture *the sun* (2022).

Like visitors from the ancient past, these behemoths stand nearly five metres tall along the path in the Pilane Sculpture Park. Seemingly similar, each of these giants has its distinct personality, as their names suggest. They could all be siblings of Atlas, the Titan who, according to the myth, carries the world on his shoulders.

Without over-interpreting, the artist's family provides a compelling backdrop that perhaps sheds some light on his creative practice. Ugo Rondinone was born in 1964 in Brunnen, Switzerland. He studied art in Vienna and has lived in New York since 1997. His life is a journey through different places, cultures and experiences.

Further back in time, Rondinone's family has roots in southern Italy. Both his mother and father were born and grew up in the beautiful city of Matera in Basilicata, or more precisely, in Sassi di Matera, which is now included in the UNESCO world heritage list.

Sassi di Matera is famous for its unique cave dwellings, which were dug out of the side of the mountain around 9,000 (!) years ago. The caves are preserved and have been inhabited since the Palaeolithic era until the 1950s. With its fascinating architecture, which is a combination of natural forces and human effort, Sassi is one of the world's oldest preserved settlements. Nine millennia are distilled into a craggy, timeless beauty here. The mind boggles to think of all the generations who lived here, where time has stood still.

With this family history, it is hardly surprising that Rondinone's art keeps circling back to the same existential questions: Who are we? Where do we come from? Where are we going?

Ugo Rondinone works in stone in the most archetypical way. He refrains from classical figure modelling and trusts the clarity of archaic forms. Stones are stacked on each other. Heads, torsos, unproportionally long legs ... Arms are absent but the figures do not feel mutilated. His stone giants are stylised to such a degree that they have neither front nor back, and their appearance changes depending on the direction from which we approach them.

This apparent ascetic simplicity shows a great artistic quality and stylistic confidence. At first glance, Rondinone's imagery is rough-cut and unsentimental. Gradually, however, the truculent material reveals an astounding sensitivity and beauty, in the volumes that Rondinone chisels out of them. Some parts absorb light, others reflect it. The veins and natural colour shifts of the stone surface are the skin of the colossuses.

The mighty figures combine the robust with the simple, and the coarse with the fragile. Their presence in the verdure and crags near the ancient burial ground in Pilane is so natural that they seem like they are coming home rather than visiting.

Rondinone created a similar group of giants at the Rockefeller Center in New York in 2013. Nine stone figures, *human nature*, stood like enormous sentries along 49th and 50th Street. Their immobile legs were portals for those who passed by. These

sculptures, too, alluded to our ancient origins. In this urban New York setting, however, they stood out, like guests passing through. They added a raw element to the artificial landscape dominated by modern architecture. The titans at Pilane, created specifically for this exhibition, are instead perfectly integrated with the rocky scenery. They are helpful guides who welcome us to the superb natural surroundings, where land and sea, high cliffs and lush valleys, fresh verdure and the unique shimmering greys and pale red of the Bohus granite meet.

Rondinone's works are separate yet related to one another, as if linked in some magic way. In the late 1980s, and in connection with deeply tragic events, Rondinone found solace in the literally healing nature, which became a place where he found solace and massive inspiration. The sacred and the profane, the mystical and the secular, merged here.

His *seven magic mountains* (2015) could be described as yet another branch on the giants' family tree. Unlike *human nature*, they were an artificial element in a natural environment - south of Las Vegas, in the Nevada Desert. The stone slabs were cut, cored and stacked on each other like a cairn. The shapes were more rounded, as limestone is softer than the bluestone used for *human nature*. The stones were painted in fluorescent paint.

THE ANGELIC

The contrast between the natural material and the garish hues was striking, even brutal. The rainbow colours were complemented with silver, black and white. The sculptures glowed in the sun. Shifting light changed the works. As did the weather conditions and the desert itself. Erosion, fading, dirt and time became part of the works.

The monk sculptures too, with their tiny heads and massive bodies, are related to the giants. Like the *primordial* figures at Pilane, they suggest more than they reveal. But they embrace the same type of archaic beauty as the colossal sculptures. The lack of distinct faces or signifying details leaves their solid bodies open to different interpretations.

Ugo Rondinone's art often relates to the power of opposites, such as profane and sacred, urban and rural, natural and artificial. In the summer of 2016, for instance, he presented the exhibition *golden days and silver nights** in two parts, and at two historic sites in Rome. One was the ruins of Trajan's Market (an imperial marketplace built between 100 and 110 CE in central Rome and the world's oldest commercial centre). Here, Rondinone installed monumental aluminium casts of hardy olive trees that are as old as the site itself. The sculptures were arranged in a semicircle along the market niches. The white, almost silvery trees

with their gnarled, organic limbs sculpted by time and weather, contrasted against the warm brick colour of the background. Rondinone thus combined resilient nature with classical Roman architecture and human cultural history.

Above one of the highest cliffs at Pilane, and commanding a view of the sea and the Pater Noster lighthouse, "hovers" the bronze sculpture *the sun* (2022) – one of Rondinone's sun works that usher our thoughts not just to mankind and nature but also to a form of cosmic order. At a distance, all we see is a large, round shape, which, depending on the light, either glows or just stands out against the sky with its characteristic contour. Unlike the massive weight of the giants, the sun is airy and almost ethereal in expression. On approaching, when we discover its monumental scale (five metres in diameter), we also see that the circle consists of golden boughs that have been linked together.

The complex symbolism of sun and circle melds in Rondinone's work. Light is needed to keep the world going. Life on earth depends on it. Too much solar energy is as dangerous as its absence, however. The sun both gives and takes. The mythological Icarus, who flew too close and plummeted to his death, has taught us that. Knowledge about celestial bodies, moon phases and solar eclipses also came with great power in prehistoric societies.

In a tribute to life, his works are a reminder of the eternal cycle in immeasurable time. Time goes by, but the clocks have stopped. We can only see a miniscule part of the universe. But what is the sum of our stories? Are we the same as our sisters and brothers at the beginning of everything? In a hundred million years, our sun will die. Where will we be then? The sublime forces of nature and questions about our origins, future and place in the universe are repeated in Rondinone's works, like the thread of Ariadne. Unmentioned, the old myths are nevertheless palpable in these sculptures that are abounding with existential depth and poetic beauty.

Joanna Persman, Art Historian

UGO RONDINONE SELECTED PREVIOUS EXHIBITIONS

2013–2020

* *“September came in with golden days and silver nights.” J.R.R. Tolkien, from *The Return of the King**

GOLDEN DAYS AND SILVER NIGHTS
MERCATI DI TRAIANO
ROME, 2016

THE WHITE YELLOW MONK
SANT'ANDREA DE SCAPHIS
ROME, 2020

HUMAN NATURE
ROCKEFELLER PLAZA
NEW YORK, 2013

THE SUN
CHÂTEAU DE VERSAILLES
VERSAILLES, 2018

SEVEN MAGIC MOUNTAINS
NEVADA MUSEUM OF ART
LAS VEGAS, 2016

UGO RONDINONE
PILANE HERITAGE MUSEUM
PILANE, 2025

PILANE HERITAGE MUSEUM 2025

© UGO RONDINONE © PILANE HERITAGE MUSEUM

CURATOR & INSTALLATION PHOTOS: PETER LENNBY

TEXT: JOANNA PERSMAN

GRAPHIC DESIGN & COVER PHOTO: THE WILDERNESS

PREVIOUS EXHIBITION PHOTOS: STEFAN ALTENBURGER,
DANIELE MOLAJOLI, JAMES EWING, TADZIO, GIANFRANCO GORGONI

Skulptur
i Pilane
2025

pilane.org